

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 20.12.2023

§ 159

**Valtuustoaloite: Aleksanterinkadun rakennetta ja ympärivuotista toimivuutta välillä
Aleksi 2 - Aleksi 22 parannetaan**

622/00.01.01.03/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Hankepäällikkö Riitta Niskanen p. 050 559 4200

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Suunnittelujohtaja Helminen Juha

Päätösehdotus

Lautakunta päättää antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn.

Perusteluosa

Valtuutettu Tapani Ripatti ja kaksi muuta valtuutettua 31.1.2022:

”Esitän, että Aleksanterinkadun rakennetta ja ympärivuotista toimivuutta välillä Aleksi 2 - Aleksi 22 parannetaan aloitteeni yksityiskohtaisessa esittelyssä toteutettavin toimenpitein.

ALOITTEEN YKSITYISKOHTAINEN ESITTELY:

Aleksanterinkadulla on esitetyllä välillä mielestäni kolme erilaista osuutta: Kauppakatu- Vesijärvenkatu, Vesijärvenkatu — Rauhankatu sekä Rauhankatu - Lahdenkatu. Muutosesityksessäni on kuitenkin yksi yhteinen tekijä:

Aleksanterinkadun pohjoispuolen rakennetta muutetaan siten, että ajokaistan pohjoisreuna välillä Kauppakatu- Lahdenkatu suoritetaan muuttamalla ns. monikäyttötila sekä bussien pysäkkitaskut sekä

Aleksin ylittävien suojateiden kohdilla olevat ajoväyläkavennukset ajokaistaksi. Jalkakäytävän viereen jää n. 2.5 m leveä välikaista, jossa on mm. puusto.

Aleksin ajokaistasta tulee näin n. 10 m leveä. Syntyvä lisäkaista voi olla esim. bussikaista. Nyt bussit käyttävät samaa ajoväylää muun liikenteen kanssa, josta ne siirtyvät pysäkkitaskuihin ja takaisin. Leventynyt ajoväylä mahdollistaa nykyistä sujuvamman arkiliikenteen lisäksi myös paremman hälytysajoneuvojen liikkumisen Aleksilla Rauhankadun ja Vesijärvenkadun välillä; tarvittaessa jopa länsi- itä - suuntaisesti. Muutoksen myötä kadun talvikunnossapito helpottuu.

TAUSTAA JA PERUSTEITA ALOITTEELLE (KESKUSTAN YLEISSUUNNITELMA V. 2015 Sivut 29–33).

ALEKSIN POHJOISPUOLEN RAKENNEVIKA.

Sivun 28 kaaviot. Kadun maksimileveys on Seurahuoneen kohdalla n. 32 m. Tästä autoille on osoitettu 4 m. Aleksin pohjoislaidalla jalankulkijoille on varattu n. 3.5 m. Sen vieressä on kaavion mukaan n. 3.5 m leveä välikaista. Tämän ja ajokaistan välissä on n. 6.5 m leveä monikäyttötila. Talvisin se on luminen tyhjiö, jota käyttävät markkinapäivinä myyjät.

Aleksi 10:n edessä on betonilampaita ja Aleksin 12:n edessä kolme vanha ständiä. "Kutsumme kaikki mukaan toteuttamaan Ympäristöpääkaupunkivuoden tapahtumia." Ständi teksteineen nökötti paikalla vielä 31.1.2022. (Oisko syytä päivittää?)

KAUPPAKATU- VESIJÄRVENKATU VÄLI eli TRION RAKENNEVIKA.

(En löytänyt tätä väliä Keskustan yleissuunnitelmasta.)

Kadun pohjoispuolella on jalkakäytävän lisäksi välikaista sekä pyörätie. Voisiko pyörätien liittää turvallisuussyistä jo Aleksin 20:n kohdalla kadun eteläpuolelle osaksi Aleksin pyörätietä?

Jos nykyisellä bussipysäkillä TRION edessä on useampia busseja ja muu liikkuminen vilkasta Aleksin ja Veskun kulmassa, liikenne ruuhkautuu Aleksilla pahimmillaan jopa Kauppakadun itäpuolelle saakka.

Kun Jukolantalon edessä (Aleksi 16) oleva "niemeke" poistuu, pääsevät bussit TRION pysäkiltä omaa bussikaistaa länteen ilman, että niiden täytyy koukata keskikaistalle kuten nyt. Ajokaistan levennys helpottanee sekä Kauppakadulta Aleksille että Vesijärvenkatua (etelästä) Aleksille saapuvan bussiliikenteen kääntymistä.

ALEKSANTERINKADUN HISTORIALLINEN PROBLEMATIIKKA.

Lahden ydinkaupungin rakenne on tehty ruutukaavaan, todella leveä Aleksanterinkatu sekä valtava tori.

Kaava on sananmukaisesti kiveen hakattu. Aleksin olemus oli välittää liikennettä, torin luoda yrittäjyyttä ja tuoda elämää tänne. Järkevä liikkuminen, yrittäjyys, työ sekä lahtelainen arki ovat yhä ydin-Lahden eilinehtoja. Itselläni on sellainen tunne, että jokainen lahtelainen; kannattipa hän kävelykeskustaa tai autokeskustaa, tuntee vähintään summa Aleksanterinkadun vuoksi. Aleksanterinkatu on sairas. Sen tulisi elää ja elävöittää läpi vuoden!

Onko Aleksanterinkadun tarkoitus nykyisin elävöittää vai tukahduttaa Lahtea? Edistääkö Aleksanterinkatu nykyisellään Lahden arkiviihtyisyyttä. Edistääkö Aleksin nykyisin turvallisuutta? Miten nopeasti hälytysajoneuvo pääsee esim. Paasikiven aukioita Sokoksen eteen ja mitä kautta?

LIITTEET:

1. Keskustan yleissuunnitelma (v.2015) Aleksanterinkatu.
2. Aleksin rakenne Seurahuoneen kohdalla (v.2015)
3. Aleksanterinkatu muutosesitykseni myötä.
4. Ottamani valokuvat Aleksanterinkadulta 29.1.2022 klo. 13.15. (31.1.2022 tilanne oli vielä surkeampi)“

Vastine

Vastauksena valtuustoaloitteeseen toteamme, että mahdollisia Aleksanterinkadun muutostarpeita on järkevä tutkia Keskustavisio 2040 – työn yhteydessä. Aleksanterinkatua ei voi suunnitella irrallisena katuna, vaan se on osa kaupallisen ja toiminnallisen ydinkeskustan kokonaisuutta. Keskustavisio 2040 valmistuu vuoden 2024 alkupuolella ja sen pohjalta on vuoden 2024 aikana tarkoitus lähteä laatimaan toimenpideohjelmaa, jossa Aleksanterinkadun ratkaisuihin voidaan ottaa kantaa.

On totta, että Aleksanterinkadun nykytilanteessa on haasteita esim. huoltoliikenteen sekä ruokalähetien pysäköinnin suhteen ja Vesijärvenkadun ja Rauhakadun välinen ajoradan osuus kaipaa pintarakenteiden korjaamista. Keskustavision toimenpideohjelman linjausten selvittyä on mahdollista lähteä suunnittelemaan ja toteuttamaan muutoksia. Kaikki muutokset katutilan järjestelyissä vaativat katusuunnitelmaprosessin läpikäynnin.

Aloitteen lopussa esitetään muutamia kysymyksiä.

1. Onko Aleksanterinkadun tarkoitus nykyisin elävöittää vai tukahduttaa Lahtea? Edistääkö Aleksanterinkatu nykyisellään Lahden arkiviihtyyisyyttä?

Katu on muutettu yksisuuntaiseksi ja sen johdosta Aleksanterinkadun

ravintolat voivat pitää kesäisin, yleensä noin viiden kuukauden ajan, viihtyisyyttä lisääviä kesäterasseja. Lisäksi monikäyttötila mahdollistaa markkinoiden laajenemisen Launun aukiolle sekä huoltoautojen lyhytaikaista pysäköintiä. Kadun järjestelyissä on huomioitu kaikki kulkumuodot. On myös muistettava, että jokainen keskustakävijä on loppukädessä kävelijä, tuli hän keskustaan millä kulkutavalla tahansa.

Keskustan tärkeimpään pysäköintilaitokseen, Toriparkkiin pääsee hyvin niin Aleksin itä- kuin länsisuunnasta. Poistuminen idän suuntaan Toriparkista hoituu Aleksanterinkadun kanssa rinnakkain olevan Vapaudenkadun kautta.

2. Edistääkö Aleksin nykyisin turvallisuutta? Miten nopeasti hälytysajoneuvo pääsee esim. Paasikiven aukiolta Sokoksen eteen ja mitä kautta?

Aleksanterinkadun järjestelyissä on huomioitu erityisesti jalankulkijoiden turvallisuus. Jalankulku ja pyöräily on erotettu omille väylilleen, suojatieylitykset ovat lyhyitä ja autojen nopeus on alhainen.

Aleksanterinkadun liikkeet on saavutettavissa hälytysajoneuvoilla lännestä päin rinnakkaisia väyliä kuten Hämeenkatua tai Vapaudenkatua pitkin. Yksittäisen kadun vaikutus hälytysajoneuvojen ajoaikaan on vähäinen, alle minuutin luokkaa.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Lautakunta: kh

Kh: kv

Kv: -

